

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень і рекомендацій, викладених у звіті експертної групи
«Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми»»
25334 Сходознавство

Рівень вищої освіти – бакалавр, спеціальність 032 Історія та археологія

Київський національний університет імені Тараса Шевченка висловлює щире подяку експертній групі за змістовну та продуктивну співпрацю в процесі здійснення експертизи ОПП Сходознавство та високу оцінку її впровадження та ефективності. Висловлюємо вдячність експертам за високий професіоналізм, плідну співпрацю під час обговорення основних питань та висловлені рекомендації щодо покращення освітньої програми. Разом із тим, хочемо надати певні пояснення для уточнення нашої позиції щодо окремих положень звіту.

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті критерію 1.</p> <p>Недолік: відсутність практики систематичного аналізу ОП щодо її відповідності тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці, вивчення інтересів та пропозицій стейкхолдерів, у тому числі студентів та викладачів. ЕГ рекомендує до кінця поточного навчального року здійснити моніторинг потреб всіх зацікавлених сторін та тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, а за результатами моніторингу здійснити оновлення ОП. Також ЕГ рекомендує уніфікувати формулювання програмних компетентностей і ПРН відповідно до стандарту вищої освіти й виділити такі, що відповідають фокусу ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1.</p> <p>Рівень В</p>	<p>Системний аналіз ОП проводився гарантом програми та її робочою групою. Вони аналізували результати опитування студентів і викладачів https://for.history.knu.ua/?page_id=3618. Водночас активно вивчалися пропозиції стейкхолдерів (https://for.history.knu.ua/?p=4305; https://for.history.knu.ua/?p=4265; https://for.history.knu.ua/?p=4256; https://for.history.knu.ua/?p=4248; https://for.history.knu.ua/?p=4180; https://for.history.knu.ua/?p=4176; https://for.history.knu.ua/?p=4171; https://for.history.knu.ua/?p=4022; https://for.history.knu.ua/?p=3933, озвучені ними під час зустрічей зі студентами і викладачами.</p> <p>На сайті базової для ОПП кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн розміщено постійно діючий опитувальник випускників, зокрема і ОПП Сходознавства ОР бакалавр: https://for.history.knu.ua/?page_id=3630 https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc8CvAnxWoegIoFnjt0EJGG8xX-4E1177Aq0NJ_XFRv0jQBew/viewform</p> <p>Відгуки випускників, таким чином надходять до в.о. гаранта ОПП та періодично розглядаються на засіданні робочої групи і, за потреби, враховуються для вдосконалення ОПП.</p> <p>Рекомендація «уніфікувати формулювання програмних компетентностей і ПРН» потребує конкретизації. Водночас зазначимо, що як програмні (інтегральна, загальні і фахові) компетентності, так і програмні результати навчання узяті із Стандарту вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія за першим (бакалаврським) рівнем (Наказ МОН № 575 від 29.04.2020) й адаптовані до освітньої програми «Сходознавство». Додатково в описі програми були відображені компетентності і результати навчання які спрямовані на набуття кваліфікацій в царині перекладу з китайської або турецької мови.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Недолік: відсутність ОК, який би забезпечував ЗК 4. Заявлені ОК викликають сумніви щодо можливості в рамках визначених ОП повною мірою забезпечити ЗК 4. ЕГ рекомендує до кінця навчального року врахувати</p>	<p>Формування ЗК 4 за цією програмою відбувається без запровадження викладання окремої мовної дисципліни.</p> <p>1) Студенти, які навчаються на цій ОПП (та на інших ОП університету), володіють достатнім рівнем української мови, вже починаючи з першого курсу, що засвідчено результатами складання ЗНО. Тому Університет ставить за мету вдосконалення активного володіння українською мовою – у тому числі у фаховій комунікації. Це забезпечується внаслідок навчання на всіх дисциплінах</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
<p>висловлені випускниками зауваження щодо структури ОП та змісту, зокрема, доцільності в ОП таких ОК як ОК 3 та ОК 6, а також передбачити ОК, що повноцінно забезпечуватиме ЗК 4.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</p>	<p>українською мовою. Написання та захист курсових робіт також сприяють вдосконаленню володіння та використання української мови у науковій сфері.</p> <p>2) Поглиблене вивчення китайської, турецької, англійської мов передбачає активізацію навичок української ділової, наукової, розмовної мови, оскільки вивчення іноземних мов відбувається фаховими філологами, які є фахівцями з цих мов та одночасно із української мови, і які навчають здобувачів іноземним мовам українською мовою з використанням українського термінологічного, понятійного, граматичного мовного апаратів, про що зазначено у відповідних робочих програмах навчальних дисциплін, які розміщені на сайті базової кафедри.</p> <p>3) Водночас ОК 3 і ОК 6 удосконалюють soft skills студентів ОПП, і допомагають краще розуміти екологічні проблеми людства (в країнах Сходу зокрема) та навчають критичного мислення.</p> <p>Додатково зазначимо що студенти активно беруть участь наукових конференціях, семінарах та відповідно публікують свій науковий доробок у наукових збірниках для молодих вчених, що також значно сприяє вдосконаленню навичок володіння діловою (науковою) українською мовою. Так, тези конференцій де публікувалися студенти ОПП Сходознавство знаходяться за наступними посиланнями http://surl.li/ogvee чи http://surl.li/sgnsi Також ціла низка робіт студентів-сходознавців публікувалося у журналі української діаспори в Чикаго (http://surl.li/nsdggq , http://surl.li/ofdfm чи http://surl.li/nylzn). Всі охочі можуть пересвідчитися якістю володіння студентами ОПП українською мовою, ознайомившись з їхніми науковими працями. Цей шлях забезпечує високий рівень активного володіння мовою, в той час, як вивчення дисципліни українська мова здатне формувати тільки пасивне володіння мовою (при цьому Університет запровадив безкоштовний факультатив з української мови для тих студентів які бажають вдосконалити/освіжити свої знання).</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Слабкі сторони: відсутність практик отримання здобувачами неформальної/інформальної освіти та участі в програмах міжнародної академічної мобільності. ЕГ рекомендує: до кінця календарного року провести зі студентами заходи, які б роз'яснювали можливості врахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, а також удосконалити механізми інформування про можливості міжнародної академічної мобільності на рівні факультету й кафедри.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В</p>	<p>За час існування ОПП звернень з проханням зарахувати результати навчання отриманні у неформальній освіті не було. Відповідна нормативна база у КНУ імені Тараса Шевченка розроблена та схвалена про що вказано у відомостях самооцінювання. У нас немає змоги змушувати студентів здобувати неформальну освіту. Водночас із рекомендацією розповідати частіше студентам про можливості отримання неформальної освіти ми погоджуємося.</p> <p>Що стосується академічної міжнародної мобільності то здобувачі освіти на програмі добре знають про можливість взяти участь у програмах міжнародної мобільності, оскільки інформація розміщена на кафедральному ютуб каналі (http://surl.li/sgssw), також за ініціативи Студентського парламенту історичного факультету, проводилася відповідна лекція загально факультетського рівня (http://surl.li/sgsto).</p> <p>Варто зауважити, що до пандемії COVID-19 студенти ОПП Сходознавство регулярно стажувалися в університетах КНР, завдяки домовленостям МОН та КНУТШ із китайськими партнерами. Водночас, незважаючи на пандемію COVID-19 та розгортання повномасштабної війни росії проти України, в.о. гаранта ОПП та відповідальна за академічну мобільність на історичному факультеті доц. А.Корнієнко, за підтримки випускника кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн консула у Стамбулі Андрія Бойка, досягнули необхідних домовленостей з провідним турецьким університетом Kadir Has Universitesi про академічні обміни на регулярній основі студентів та</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
	викладачів ОПП Сходознавство, починаючи з 2024/2025 навчального року: https://www.khas.edu.tr/en/
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Недоліки: частина РПНД не містить в переліку рекомендованої літератури сучасні наукові публікації, в тому числі іноземною мовою; здобувачі ОП не залучені до участі в програмах академічної мобільності. ЕГ рекомендує: до початку навчального року оновити переліки рекомендованої літератури в РПНД, доповнивши їх сучасними вітчизняними й іноземними науковими працями за останні п'ять років, в тому числі публікаціями викладачів, що забезпечують ОП; робочій групі ОП спільно з Відділом академічної мобільності до кінця календарного року забезпечити можливість участі в програмах академічної мобільності здобувачів у партнерських ЗВО .</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</p>	<p>Значна частина сучасної сходознавчої літератури не викладена у відкритий доступ, відповідно ми не можемо рекомендувати студентам монографії якими вони не зможуть скористатися і не можемо змушувати їх купувати літературу на сайтах типу Amazon. Водночас університет докладає зусиль для спрощення доступу до журналів індексованих в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Надалі саме статті з відповідних міжнародних журналів допомогли б оновити список літератури, і тому числі іноземною мовою.</p> <p>Викладачі ОПП Сходознавство активно готують власні підручники, посібники, методичні розробки, які, зокрема, викладені в електронному форматі на сайтах історичного факультету та профільної кафедри. Для прикладу, на початку квітня 2024 р. профільна кафедра рекомендувала до друку ще один навчальний посібник, який буде опубліковано вже до 2024/2025 навчального року: Городня Н.Д. Історія відносин США з країнами Східної Азії: курс лекцій. Навчальний посібник для студентів історичного факультету. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2024. 234 с.</p> <p>Щодо академічної мобільності, значною перешкодою була пандемія Covid 19 (ця перешкода зникає) та широкомасштабне вторгнення росії. Коли ці перепони будуть усунуті, в межах ОПП зможемо працювати над забезпеченням можливості участі здобувачів у програмах академічної мобільності.</p> <p>Як було вище зазначено, проведено всі необхідні підготовчі заходи для відновлення цієї діяльності вже з 2024/2025 навчального року.</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Недоліки: інформування здобувачів вищої освіти щодо принципів і правил академічної доброчесності не відповідає вимогам внутрішнього положення; в нормативних положеннях відсутня процедура перевірки курсових робіт на академічний плагіат. ЕГ рекомендує до початку нового навчального року створити на вебсайті ЗВО сторінку «Академічна доброчесність», посилити обізнаність здобувачів шляхом включення до ОП компонента або окремого модуля з академічної доброчесності, встановити чіткі процедури перевірки курсових робіт на академічний плагіат .</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію. Гарант освітньої програми звернеться до керівництва історичного факультету з пропозицією створити на вебсайті історичного факультету сторінку «Академічна доброчесність», всі зміни в нормативній базі будуть відбуватися в межах слідування університетській парадигмі боротьби з плагіатом та дотримання «Академічної доброчесності».</p>
Критерій 6. Людські ресурси	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо	

Звіт ЕГ	Коментар КНУ
<p>удосконалення у контексті Критерію 6. Не виявлено. Рівень відповідності Критерію 6. Рівень А</p>	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7. Не виявлено. Рівень відповідності Критерію 7. Рівень А</p>	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Недоліки: 1) Моніторинг і перегляд ОП після затвердження редакції 2020 р. не здійснювався. ЕГ рекомендує дотримуватися вимог внутрішнього положення й проводити щорічний моніторинг ОП, на основі якого розглядати питання щодо доцільності перегляду ОП. 2) Результати зовнішнього оцінювання інших ОП за спеціальністю 032 «Історія та археологія» не були взяті до уваги для оновлення даної ОП. ЕГ рекомендує на інституційному рівні оперативно враховувати результати зовнішнього оцінювання за спорідненими ОП у випадку наявності схожих недоліків. Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p>	<p>Заходи з моніторингу ОПП, як було зазначено вище, здійснювалися щорічно, як шляхом опитування університетським соціологічним центром здобувачів та викладачів ОПП, регулярним опитуванням гарантом випускників ОПП за допомогою постійно діючого опитувальника на сайті базової кафедри, так і шляхом щоквартальних зустрічей гаранта та робочої групи ОПП із роботодавцями в межах низки наукових заходів, практик, стажувань. Як наслідок вносилися зміни до РПНД окремих освітніх компонентів, а потреби у внесенні змін до освітньої програми не було. Результати акредитації інших програм за спеціальністю 032 «Історія та археологія» належним чином вивчалися і оцінювалися. Після завершення процедури акредитації буде здійснено моніторинг ОП «Сходознавство». У першу чергу буде звернено увагу на ті проблемні місця ОП, на які вказали експерти під час зовнішнього оцінювання. Будуть оперативно враховуватись результати зовнішнього оцінювання інших ОП за спеціальністю 032 «Історія та археологія» у випадку наявності схожих недоліків.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	
<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. Недолік: не всі нормативні положення, опубліковані на вебсайті університету, затверджені в установленому порядку, ЕГ рекомендує усунути цей недолік до завершення навчального року. Також доцільно розмістити новий проект ОП на сайті кафедри не пізніше ніж за місяць до затвердження його Вченою радою, а після завершення громадського обговорення оприлюднити таблицю пропозицій від стейкхолдерів. Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</p>	<p>1) Зауваження некоректне - всі нормативні положення, які опубліковані на вебсайті університету, є затвердженими в установленому порядку. Після обговорення і затвердження відповідними органами університету вони вводяться в дію наказами ректора. Ці документи розміщуються на сайті університету, своєчасно доводяться до відома науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників, студентів університету. Інше питання що, як правило, на сайті розміщуються копії документів без відображення підписів і печаток (вказуються тільки реквізити) що повністю відповідає практиці ЦОВВ. 2) В разі підготовки нового проекту опису, він буде своєчасно розміщений на сайті кафедри для публічного обговорення.</p>